

Podręcznik : Poznać przeszłość 1.Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy.(nr dopuszczenia MEN: 1021/1/2019)

Autorzy: Marcin Pawlak, Adam Szweda

Wymagania opracowane na podstawie: Nowa Era. Zakres podstawowy.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Zanim zaczęła się historia	prawidłowo stosuje pojęcie <i>prehistoria</i> wymienia w kolejności epoki prehistorii (epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza); wskazuje na mapie rejon pojawienia się <i>Homo sapiens</i>	prawidłowo wyjaśnia pojęcia: <i>paleolit, neolit, antropogeneza, rewolucja neolityczna</i> ; przedstawia na mapie przebieg migracji <i>Homo sapiens</i>	wymienia w porządku chronologicznym etapy ewolucji człowieka ; wyjaśnia znaczenie rewolucji neolitycznej	przedstawia ideę ewolucji Karola Darwina; opisuje etapy ewolucji człowieka ; wyjaśnia cechy sztuki paleolitu i neolitu	w szerokim aspekcie przedstawia i wyjaśnia dokonania naukowe Karola Darwina
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Starożytna Mezopotamia	wskazuje na mapie rejony wielkich rzek (Tygrys, Eufrat); wyjaśnia rolę wielkich rzek dla rozwoju gospodarki; rozpoznaje pismo klinowe	wymienia najważniejsze wynalazki cywilizacji sumeryjskiej ; wyjaśnia cechy ustrojowe sumeryjskich miast-państw; wskazuje na mapie obszar Babilonu i Asyrii rozpoznaje dzieła sztuki mezopotamskiej	wyjaśnia okoliczności powstania pisma i znaczenie jego wynalezienia; wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Hammurabiego, Sargona Wielkiego; wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa; za pomocą mapy opisuje zmiany granic starożytnych imperiów; opisuje ustrój polityczny i	opisuje w porządku chronologicznym najważniejsze etapy dziejów Mezopotamii ; wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Nabuchodonozora II, Assurbanipala	w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny powstania pierwszych państw w rejonie Mezopotamii; porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii ; wskazuje współczesne dziedzictwo kultur Bliskiego Wschodu

			struktury społeczne starożytnych cywilizacji; wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii; wyjaśnia cechy religii mezopotamskiej		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Starożytny Egipt	wskazuje na mapie Egipt i Nil; wyjaśnia rolę Nilu dla gospodarki egipskiej ; rozpoznaje pismo hieroglificzne; rozpoznaje piramidy egipskie	opisuje warunki naturalne Egiptu; opisuje główne cechy ustroju politycznego; starożytnego Egiptu wymienia główne cechy religii egipskiej; rozpoznaje dzieła sztuki egipskiej; wyjaśnia okoliczności powstania piramid	za pomocą mapy opisuje zmiany granic Egiptu; opisuje główne cechy ustroju społecznego starożytnego Egiptu; wymienia i opisuje najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej; wymienia głównych bogów egipskich i opisuje mitologię egipską	w szerokim aspekcie przedstawia rolę czynników geograficznych dla dziejów starożytnego Egiptu; wymienia w porządku chronologicznym główne etapy dziejów; starożytnego Egiptu wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Ramzesa II, Echnatona	w szerokim aspekcie przedstawia okoliczności powstania i funkcjonowania państwa egipskiego ; porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii i Egiptu wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnego Egiptu; wyjaśnia okoliczności odczytania hieroglifów egipskich.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Izrael , Fenicja, Indie i Chiny	wskazuje na mapie rejon Izraela (z Jerozolimą) i Fenicji ; wymienia główne założenia monoteizmu; rozpoznaje pismo fenickie , wskazuje na mapie rejon Indusu i Żółtej Rzeki; rozpoznaje główne osiągnięcia cywilizacji starożytnych Indii i Chin	wyjaśnia główne założenia religii żydowskiej ; wskazuje na mapie rejony kolonizacji fenickiej; wymienia główne osiągnięcia cywilizacji starożytnych Indii i Chin; rozdziela główne dalekowschodnie religie i systemy etyczne	za pomocą mapy przedstawia zmiany granic Izraela; wyjaśnia znaczenie kolonizacji fenickiej; wyjaśnia znaczenie powstania alfabetu; wyjaśnia znaczenie osiągnięć cywilizacji Indii i Chin; wyjaśnia główne zasady dalekowschodnich religii i	opisuje główne etapy losów narodu żydowskiego; ukazuje rolę wielkich przywódców: Abrahama, Mojżesza, Salomona; opisuje główne etapy dziejów starożytnych Indii i Chin	w szerokim aspekcie ukazuje losy narodu żydowskiego w starożytności; wyjaśnia rolę religii żydowskiej dla dziejów ludzkości; wskazuje współczesne dziedzictwo starożytnych cywilizacji Indii i Chin

		wymienia główne osiągnięcie starożytnych Fenicjan	systemów etycznych: hinduizmu, buddyzmu,		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Hellada i Hellenowie	wskazuje na mapie teren Grecji; wyjaśnia wpływ ukształtowania naturalnego Grecji dla dziejów Hellady; prawidłowo stosuje pojęcie polis; wymienia główne cechy systemu polis	opisuje warunki naturalne Grecji; wskazuje na mapie najważniejsze regiony starożytnej Grecji; ;prawidłowo stosuje pojęcia: <i>wielka kolonizacja grecka, kolonia, metropolia</i> ; wskazuje na mapie rejony kolonizacji greckiej; wymienia główne cechy religii greckiej	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>cywilizacja minojska, cywilizacja mykeńska</i> ; rozpoznaje główne osiągnięcia cywilizacji minojskiej i mykeńskiej; opisuje proces i wyjaśnia znaczenie kolonizacji greckiej ; opisuje struktury społeczne <i>polis</i> wymienia głównych bogów i opisuje cechy mitologii greckiej	opisuje główne etapy dziejów cywilizacji minojskiej i mykeńskiej; porównuje kolonizację fenicką z kolonizacją grecką ; wyjaśnia rolę religii i sportu jako czynników integrujących Hellenów	wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji starożytnej Grecji
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Ateńska demokracja	wskazuje na mapie Ateny; prawidłowo umiejscawia w czasie życie Peryklesa; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>demokracja, oligarchia, obywatel</i> ; wymienia główne organy władzy w demokratycznych	wyjaśnia główne cechy ustrojowe demokratycznych Aten; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>ostracyzm, demagog, tyran</i> ; opisuje strukturę społeczną Aten ; rozpoznaje plan antycznych Aten	opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów demokracji ateńskiej w czasach Peryklesa; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Zgromadzenie ludowe, Rada 500, sąd ludowy, strateg</i>	opisuje w porządku chronologicznym główne etapy przemian ustrojowych w Atenach; wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Drakona, Solona, Pizystrata, Klejstenesa, Peryklesa	wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji ateńskiej; w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia demokrację ateńską; w szerokim aspekcie opisuje i ocenia działalność Peryklesa

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Starożytna Sparta	wskazuje na mapie Spartę; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>oligarchia</i> , <i>wychowanie spartańskie</i> ; wymienia główne organy władzy w Sparcie	wyjaśnia główne cechy ustrojowe Sparty; opisuje strukturę społeczną Sparty; prawidłowo stosuje pojęcie: <i>helota</i> ; wymienia etapy życia Spartiaty	opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów władzy w Sparcie; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>efor</i> , <i>geruzja</i> , <i>zgromadzenie ludowe</i> ; opisuje i wyjaśnia znaczenie wychowania spartańskiego	opisuje w porządku chronologicznym dzieje starożytnej Sparty; wyjaśnia rolę Likurga	w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia ustrój polityczny i społeczny Sparty; porównuje i ocenia ustroje Aten i Sparty
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wojny grecko-perskie	wskazuje na mapie Persję; umiejszcawia w czasie wojny perskie; rozpoznaje i opisuje hoplitę greckiego	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>hoplita</i> , <i>falanga</i> , <i>triera</i> ; wymienia i lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy wojen persko-greckich (Maraton, Termopile, Salamina)	za pomocą mapy przedstawia ekspansję perską; wyjaśnia genezę wojen perskich; wyjaśnia przyczyny sukcesu Greków; wymienia skutki wojen grecko-perskich	opisuje w porządku chronologicznym przebieg wojen grecko-perskich; wyjaśnia znaczenie wielkich wodzów: Miltiadesa, Leonidasa, Temistoklesa; wyjaśnia okoliczności i znaczenie powstania Związku Morskiego	w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie wojen grecko-perskich dla losów Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Podboje Aleksandra Macedońskiego	lokalizuje na mapie Macedonię i Persję; lokalizuje w czasie panowanie Aleksandra Macedońskiego; wymienia główne osiągnięcia Aleksandra Macedońskiego	wymienia i lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy z czasów Aleksandra Wielkiego (Issos, Gaugamela); prawidłowo stosuje pojęcie: <i>epoka hellenistyczna</i>	wymienia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej; wyjaśnia rolę Filipa II dla dziejów Macedonii ; za pomocą mapy przedstawia ekspansję Aleksandra Macedońskiego;	opisuje w porządku chronologicznym przebieg podbojów Filipa II i Aleksandra Macedońskiego; wyjaśnia rolę Demostenesa; wyjaśnia cechy ustrojowe monarchii Aleksandra Wielkiego	w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym i kulturowym przedstawia i ocenia działalność Aleksandra Macedońskiego; wyjaśnia ponadczasowe znaczenie podbojów Aleksandra Macedońskiego

			wyjaśnia przyczyny sukcesów armii macedońskiej; wymienia skutki podbojów Aleksandra Wielkiego		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura starożytnej Grecji	rozpoznaje najważniejsze dzieła kultury starożytnej Grecji; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>filozofia, dramat, igrzyska olimpijskie</i>	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>kultura helleńska, kultura hellenistyczna, gimnazjon</i> ; wyjaśnia rolę Homera; wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturowe Greków	wyjaśnia rolę: Sokratesa, Platona, Arystotelesa; opisuje główne cechy dramatu greckiego (tragedii, komedii); opisuje główne porządki architektoniczne w starożytnej Grecji; opisuje i wyjaśnia rolę igrzysk olimpijskich w Grecji	opisuje główne cechy jońskiej filozofii przyrody, epikureizmu i stoicyzmu; wyjaśnia rolę: Talesa z Miletu, Pitagorasa, Herodota, Tukidydesa	– wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnej Grecji
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Republika rzymska	wskazuje na mapie Italię, Rzym; lokalizuje w czasie powstanie Rzymu; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>monarchia, republika</i>	wyjaśnia pojęcia: <i>monarchia, republika</i> ; wyjaśnia główne cechy ustrojowe republikańskiego Rzymu; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>konsul, dyktator, obywatel, patrycjusze, plebejusze</i> ; opisuje strukturę społeczną Rzymu ;	opisuje legendę o powstaniu Rzymu; opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów władzy w republikańskim Rzymie; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>zgromadzenia ludowe, senat, trybun ludowy, pretor, cenzor</i>	opisuje w porządku chronologicznym przemiany ustrojowe w starożytnym Rzymie; wymienia najważniejszych bogów i wyjaśnia założenia ich mitologii	porównuje i ocenia ustrój republikańskiego Rzymu z innymi ustrojami antyku

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Podboje Rzymu	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>legion, imperium</i> ; rozpoznaje i opisuje rzymskiego legionistę	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>sprzymierzeńcy, kolonie rzymskie, prowincja</i> ; opisuje strukturę legionu rzymskiego; wymienia i lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy wojen punickiej (Kanny, Zama)	za pomocą mapy przedstawia ekspansję rzymską; wyjaśnia genezę wojen punickich; wyjaśnia przyczyny sukcesów Rzymian; wymienia skutki podbojów rzymskich	opisuje w porządku chronologicznym przebieg podbojów rzymskich; wyjaśnia rolę wielkich wodzów: Pyrrusa, Hannibala, Scypiona Afrykańskiego	w szerokim aspekcie wyjaśnia skutki podbojów rzymskich dla Rzymu i całego basenu śródziemnomorskiego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Początki cesarstwa rzymskiego	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>republika, cesarstwo, niewolnictwo</i>	wymienia polityczne i społeczne przyczyny kryzysu republiki rzymskiej; lokalizuje w czasie i wymienia główne osiągnięcia Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta; prawidłowo stosuje pojęcie: <i>gladiator</i>	opisuje powstanie Spartakusa; wyjaśnia pojęcia: <i>I triumwirat, II triumwirat, pryncypat</i> ; wymienia i lokalizuje w czasie główne bitwy okresu wojny domowej w Rzymie (Farsalos, Akcjum)	opisuje w porządku chronologicznym etapy przemian ustrojowych w Rzymie; wyjaśnia rolę wielkich przywódców: braci Grakchów, Krassusa, Pompejusza, Marka Antoniusza, Kleopatry VII	w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia działalność Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Imperium Rzymskie	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Imperium Rzymskie, romanizacja</i> ; wskazuje na mapie Imperium Rzymskie	wyjaśnia pojęcie <i>romanizacja</i> i podaje jej przykłady; rozpoznaje główne osiągnięcia cywilizacji rzymskiej; wyjaśnia pojęcie: <i>kult cesarza</i>	za pomocą mapy przedstawia proces rozszerzania Imperium Rzymskiego w okresie cesarstwa; wyjaśnia pojęcia: <i>pax Romana, limes, szlak bursztynowy, wyzwoleniec</i> ;	wyjaśnia przyczyny zahamowania ekspansji rzymskiej; opisuje przemiany religii rzymskiej w okresie wczesnego cesarstwa	w szerokim zakresie wyjaśnia przyczyny trwałości Imperium Rzymskiego

			opisuje przemiany społeczne w okresie wczesnego cesarstwa		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Osiągnięcia Rzymian	prawidłowo stosuje pojęcie <i>prawo rzymskie</i> ; rozpoznaje główne dzieła kultury starożytnego Rzymu	wymienia cechy prawa rzymskiego; wymienia cechy architektury rzymskiej	wyjaśnia ponadczasowe znaczenie prawa rzymskiego; wyjaśnia zjawisko hellenizacji kultury rzymskiej	przedstawia działalność: Polibiusza, Tacyta, Cyserona, Owidiusza, Wergiliusza, Horacego	wyjaśnia znaczenie kultury rzymskiej dla dziejów Imperium Rzymskiego; wskazuje dziedzictwo kultury rzymskiej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Narodziny chrześcijaństwa	prawidłowo stosuje pojęcie <i>chrześcijaństwo</i> ; umiejscawia w czasie narodziny chrześcijaństwa; rozpoznaje symbole chrześcijańskie	wymienia główne cechy chrześcijaństwa; wymienia etapy powstania religii chrześcijańskiej; wyjaśnia symbole chrześcijaństwa; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>mesjasz, męczennicy, herezja</i>	wyjaśnia genezę powstania chrześcijaństwa; za pomocą mapy opisuje proces rozszerzania się chrześcijaństwa; przedstawia działalność św. Piotra i Pawła	opisuje w porządku chronologicznym ewolucję pozycji chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim; wyjaśnia przyczyny sukcesu chrześcijaństwa	w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie powstania chrześcijaństwa dla dziejów
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Upadek cesarstwa rzymskiego	prawidłowo umiejscawia w czasie rozpad Imperium Rzymskiego; prawidłowo umiejscawia w czasie upadek imperium zachodniorzymskiego; wymienia przyczyny upadku Imperium Rzymskiego	prawidłowo stosuje pojęcie <i>barbarzyńcy</i> ; wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>Wielka Wędrówka Ludów</i> ; wymienia przyczyny najazdów Germanów na Imperium Rzymskie; przedstawia znaczenie postaci Teodozjusza Wielkiego	wyjaśnia zewnętrzne i wewnętrzne przyczyny kryzysu Imperium Rzymskiego; wyjaśnia pojęcie <i>Hunowie</i> ; przedstawia znaczenie postaci Romulusa Augustulusa; za pomocą mapy opisuje etapy upadku imperium zachodniorzymskiego	wyjaśnia główne założenia ustrojowe dominatu; wyjaśnia znaczenie postaci Dioklecjana, Konstantyna Wielkiego; w porządku chronologicznym opisuje proces upadku imperium zachodniorzymskiego	porównuje formy ustrojowe w starożytnym Rzymie; w szerokim aspekcie politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym wyjaśnia przyczyny kryzysu i upadku Imperium Rzymskiego

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Cesarstwo bizantyjskie	prawidłowo stosuje pojęcie <i>Bizancjum</i> ; prawidłowo umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Justyniana Wielkiego; rozpoznaje główne dzieła kultury cesarstwa bizantyjskiego	wymienia cechy sztuki bizantyjskiej; wymienia najważniejsze dokonania Justyniana Wielkiego; rozpoznaje plan Konstantynopola	opisuje ustrój polityczny Bizancjum ; wyjaśnia znaczenie panowania Justyniana Wielkiego; za pomocą mapy przedstawia ekspansję Bizancjum za czasów Justyniana Wielkiego	opisuje w porządku chronologicznym dzieje imperium bizantyjskiego; wyjaśnia pojęcie <i>ikonoklazm</i>	w szerokim aspekcie politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym przedstawia znaczenie Bizancjum dla dziejów Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Narodziny Islamu i podboje Arabów	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Arabowie, islam, muzułmanie</i> ; prawidłowo umieszcza w czasie i przestrzeni powstanie islamu; rozpoznaje główne cechy kultury islamskiej	wymienia główne założenia religii islamskiej; wymienia etapy rozwoju religii islamskiej; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Mahomet, Allah, Koran, meczet</i>	wyjaśnia genezę powstania islamu; za pomocą mapy opisuje proces rozszerzania się islamu; przedstawia działalność Mahometa; wyjaśnia pojęcia: <i>dżihad, sunnici, szyici</i>	opisuje w porządku chronologicznym rozwój imperium arabskiego; wyjaśnia przyczyny sukcesu islamu; wyjaśnia pojęcie <i>kalifat</i> ; wymienia osiągnięcia cywilizacyjne Arabów	w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie powstania islamu dla dziejów; wyjaśnia znaczenie Arabów dla dziejów cywilizacji ludzkiej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Na gruzach Imperium Rzymskiego	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Germanie, Frankowie, chrystianizacja</i> ; lokuje w czasie i przestrzeni powstanie państwa Franków; lokuje w czasie i przestrzeni powstania Państwa Kościelnego	opisuje cechy ustrojowe państw germańskich; wymienia i wskazuje na mapie państwa germańskie	za pomocą mapy opisuje proces powstania państwa Franków; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Merowingowie, Karolingowie, majordom</i>	wyjaśnia rolę Chlodwiga, Karola Młota i Pepina Krótkiego; opisuje w porządku chronologicznym etapy rozwojowe państwa Franków	w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania państwa Franków

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Imperium Karola Wielkiego	lokuje w czasie i przestrzeni imperium Karola Wielkiego; prawidłowo stosuje pojęcie <i>cesarz</i> ; wymienia główne osiągnięcia Karola Wielkiego	opisuje cechy ustrojowe państwa Franków w czasach Karolingów; wymienia osiągnięcia kulturowe w czasach Karola Wielkiego; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>marchia, hrabstwo, 7 sztuk wyzwolonych, minuskuła karolińska</i>	wyjaśnia pojęcia: <i>uniwersalizm karoliński, renesans karoliński</i> ; wyjaśnia rolę Karola Wielkiego dla dziejów państwa Franków; za pomocą mapy opisuje rozwój państwa Karola Wielkiego	opisuje w porządku chronologicznym etapy rozwojowe państwa Franków w czasach Karolingów	w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie panowania Karola Wielkiego dla dziejów Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Czasy Ottonów	lokalizuje w czasie i przestrzeni traktat w Verdun; lokalizuje w czasie i przestrzeni imperium Ottonów	prawidłowo stosuje pojęcie: <i>uniwersalizm cesarski, Normanowie, wikingowie, I Rzesza, Węgrzy</i> ; za pomocą mapy opisuje proces rozpadu imperium Karolingów	opisuje cechy ustrojowe I Rzeszy; za pomocą mapy opisuje rozwój I Rzeszy	wyjaśnia znaczenie traktatu w Verdun; wyjaśnia rolę Ottona I i Ottona III dla dziejów Europy	w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie imperium Ottonów dla Europy; porównuje idee uniwersalne Karolingów i Ottonów
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Feudalizm i społeczeństwo stanowe	prawidłowo stosuje pojęcie <i>stan społeczny</i> ; rozpoznaje rycerza i opisuje jego uzbrojenie	opisuje elementy drabiny feudalnej; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>system lenny, wasal, senior, herb</i> ; charakteryzuje życie codzienne rycerzy	wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>feudalizm</i> ; wymienia cechy kultury rycerskiej	opisuje główne zasady społeczeństwa stanowego	w szerokim zakresie wyjaśnia cechy społeczeństwa feudalnego

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Pierwsze państwa Słowian	prawidłowo stosuje pojęcie <i>Słowianie</i> ; prawidłowo wskazuje na mapie tereny pierwszych państw słowiańskich	za pomocą mapy wskazuje tereny Słowian wschodnich, zachodnich i południowych; opisuje cechy kultury i wierzeń słowiańskich	za pomocą mapy opisuje proces powstawania pierwszych państw słowiańskich; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Przemysłodzi, Rurykowicze</i>	wyjaśnia problem rozwoju chrześcijaństwa dla dziejów Słowian; wyjaśnia rolę: Cyryla i Metodego, Włodzimierza Wielkiego	w szerokim aspekcie wyjaśnia okoliczności powstania pierwszych państw słowiańskich
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Początki państwa polskiego	lokalizuje w czasie i przestrzeni powstanie państwa Polan; prawidłowo stosuje pojęcie <i>Piastowie</i> ; lokalizuje w czasie chrzest Polski	wymienia osiągnięcia Mieszka I; wymienia przyczyny chrystianizacji Polski; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>drużyna, gród</i>	wyjaśnia rolę Mieszka I i Dobrawy; za pomocą mapy przedstawia proces rozwoju państwa pierwszych Piastów	wyjaśnia rolę chrystianizacji dla dziejów Polski; opisuje i ocenia politykę zagraniczną Mieszka I; wyjaśnia pojęcie <i>Dagome iudex</i>	w szerokim zakresie przedstawia okoliczności powstania i funkcjonowania państwa pierwszych Piastów
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Panowanie Bolesława Chrobrego	lokalizuje w czasie zjazd gnieźnieński i koronację Bolesława Chrobrego; wskazuje na mapie państwo Bolesława Chrobrego; wymienia główne osiągnięcia Bolesława Chrobrego; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>król, koronacja</i>	wyjaśnia znaczenie postaci św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego; wymienia skutki zjazdu gnieźnieńskiego; wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>relikwia, święty, trybut, arcybiskupstwo, biskupstwo, Drzwi Gnieźnieńskie</i> ; lokalizuje w czasie wojnę Bolesława Chrobrego z Niemcami i Rusią	za pomocą mapy opisuje zmiany granic Polski w czasach pierwszych Piastów; wymienia przyczyny i skutki wojen Bolesława Chrobrego z Niemcami i Rusią Kijowską; opisuje cechy ustrojowe monarchii patrymonialnej	opisuje i ocenia politykę Bolesława Chrobrego; wyjaśnia znaczenie postaci: Ottona III i Henryka II	w szerokim aspekcie wyjaśnia dzieje Polski w czasach Bolesława Chrobrego ; zestawia wydarzenia z dziejów Polski i Europy

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kryzys monarchii Piastów	prawidłowo stosuje pojęcie tendencje centralistyczne i decentralistyczne; wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; wymienia główne osiągnięcia Kazimierza Odnowiciela	umiejszcawia w czasie koronację Mieszka II; wymienia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny klęski Mieszka II; prawidłowo stosuje pojęcie <i>powstanie ludowe</i>	za pomocą mapy wskazuje zmiany terytorialne Polski w XI–XII w.; wyjaśnia znaczenie postaci Mieszka II i Kazimierza Odnowiciela	wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny kryzysu Polski pierwszych Piastów; wyjaśnia znaczenie postaci: Bezpryma, Masława	w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny i okoliczności kryzysu państwa pierwszych Piastów
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Od Bolesława Śmiałego do Bolesława Krzywoustego	umiejszcawia w czasie koronację Bolesława Śmiałego; wymienia główne osiągnięcia Bolesława Śmiałego; wymienia główne osiągnięcia Bolesława Krzywoustego	wymienia przyczyny upadku Bolesława Śmiałego; wyjaśnia znaczenie postaci św. Stanisława lokalizuje w czasie; wojnę Krzywoustego z Niemcami	za pomocą mapy opisuje politykę zagraniczną Bolesława Krzywoustego ; wyjaśnia znaczenie postaci Galla Anonima	wyjaśnia okoliczności koronacji Bolesław Śmiałego; wyjaśnia problem konfliktu króla Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem; wyjaśnia okoliczności walki o władzę za panowania Władysława Hermana	w szerokim aspekcie przedstawia przyczyny upadku Bolesława Śmiałego; w szerokim aspekcie ocenia postać Bolesława Krzywoustego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Testament Bolesława Krzywoustego	umiejszcawia w czasie i przestrzeni okres rozbicia dzielnicowego; prawidłowo stosuje pojęcie <i>rozbicie dzielnicowe</i>	wyjaśnia pojęcia: <i>rozbicie dzielnicowe, testament Krzywoustego</i> ; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>seniorat, pryncypat</i> ; wymienia przyczyny i skutki rozbicia dzielnicowego	za pomocą mapy i drzewa genealogicznego opisuje proces rozbicia dzielnicowego w Polsce	opisuje w porządku chronologicznym proces rozbicia dzielnicowego w Polsce; wyjaśnia znaczenie postaci: Władysława Wygnąca, Bolesława Kędzierzawego, Mieszka Starego, Kazimierza Sprawiedliwego	wyjaśnia w szerokim aspekcie proces rozbicia dzielnicowego w Polsce

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Między cesarstwem a papieżem	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>władza uniwersalna, prawosławie, katolicyzm</i> ; wymienia cele polityki Grzegorza VII	wyjaśnia pojęcia: <i>wielka schizma wschodnia, spór o inwestyturę, ekskomunika, celibat</i> ; lokalizuje w czasie wielką schizmę wschodnią i spór o inwestyturę; wskazuje na mapie obszary zdominowane przez prawosławie i obszary dominacji katolicyzmu	wyjaśnia pojęcia: <i>symonia, nepotyzm, konklawe, reforma gregoriańska, obóz gregoriański</i> ; wyjaśnia przyczyny i skutki sporu o inwestyturę; wyjaśnia znaczenie postaci Grzegorza VII i Henryka IV	wyjaśnia znaczenie reformy kluniackiej w porządku; chronologicznie opisuje proces sporu o inwestyturę; wyjaśnia znaczenie postaci Innocentego III	w szerokim aspekcie ukazuje skutki wielkiej schizmy wschodniej; w szerokim aspekcie wyjaśnia proces sporu o inwestyturę
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wyprawy krzyżowe	lokalizuje na mapie Królestwo Jerozolimskie; lokalizuje w czasie okres krucjat; prawidłowo stosuje pojęcie <i>krucjata</i>	wymienia przyczyny i skutki krucjat; wymienia zakony rycerskie powstałe w czasie krucjat; prawidłowo stosuje pojęcie <i>rekonkwista</i>	za pomocą mapy opisuje przebieg krucjat; wyjaśnia przyczyny początkowych sukcesów krzyżowców; opisuje losy zakonów rycerskich; wyjaśnia pojęcia: <i>wyprawa ludowa, handel lewantyński</i> ; wyjaśnia znaczenie postaci Urbana II	w porządku chronologicznym opisuje przebieg krucjat; wyjaśnia znaczenie postaci: Fryderyk Barbarossa, Saladyn	w szerokim aspekcie ukazuje rolę krucjat dla dziejów politycznych, gospodarczo-społecznych i kulturowych Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Najazdy mongolskie	lokalizuje na mapie imperium mongolskie; prawidłowo stosuje pojęcie <i>Mongołowie</i> ; rozpoznaje i opisuje wojownika mongolskiego	wymienia przyczyny i skutki podbojów mongolskich; wymienia skutki ataku Mongołów na ziemie polskie;	wyjaśnia znaczenie postaci Czyngis-chana; wyjaśnia przyczyny sukcesów armii mongolskiej;	w porządku chronologicznym opisuje proces ekspansji mongolskiej; wyjaśnia znaczenie postaci Marca Polo	w szerokim aspekcie wyjaśnia okoliczności powstania i rolę imperium mongolskiego dla dziejów Polski i świata

		lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Legnicą	za pomocą mapy opisuje proces ekspansji mongolskiej		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Miasto i wieś w średniowieczu	rozpoznaje cechy miasta średniowieczne; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>dwupolówka, trójpolówka, ratusz, cech</i>	wymienia przyczyny ożywienia gospodarczego w XI–XIII w.; wymienia zmiany wprowadzone w rolnictwie w okresie pełnego średniowiecza; wyjaśnia rolę cechów i gildii; wymienia najważniejsze miasta średniowiecznej Europy; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>patrycjat, pospólstwo, cech</i>	wyjaśnia okoliczności powstania gospodarki towarowo-pieniężnej; wyjaśnia znaczenie Hanzy, Wenecji, Genui i jarmarków szampańskich; za pomocą schematów opisuje warunki codziennego życia mieszkańców średniowiecznych miast i wsi	wyjaśnia okoliczności powstania i cechy średniowiecznego mieszczaństwa; opisuje cechy ustrojów miast w średniowieczu	w szerokim zakresie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym ukazuje przemiany w średniowiecznej Europie XI–XIII w.; w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania samorządów miejskich dla dziejów Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kościół w średniowieczu	prawidłowo stosuje pojęcia: <i>zakon, klasztor, herezja</i>	wymienia cechy nowych zakonów (cystersów, dominikanów, franciszkanów); wyjaśnia znaczenie religii w życiu średniowiecznych społeczeństw	wyjaśnia znaczenie powstania zakonów żebraczych; wyjaśnia założenia ideowe albigensów; wyjaśnia znaczenie postaci św. Franciszka, św. Dominika	wyjaśnia znaczenie postaci św. Tomasza z Akwinu; wyjaśnia okoliczności niewoli awiniońskiej i wielkiej schizmy zachodniej; wyjaśnia znaczenie soboru w Konstancji	w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym, kulturowym wyjaśnia rolę Kościoła dla dziejów Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Europa późnego średniowiecza	prawidłowo lokuje w czasie wojnę stuletnią;	wymienia przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego;	wyjaśnia przyczyny i skutki wojny stuletniej;	opisuje przebieg i skutki wojen husyckich; wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji	w szerokim aspekcie wyjaśnia przebieg i znaczenie wojny

	prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni upadek Konstantynopola; prawidłowo stosuje pojęcie <i>czarna śmierć</i>	wymienia główne założenia ideologii husyckiej	wyjaśnia rolę czarnej śmierci dla dziejów Europy; za pomocą mapy opisuje przebieg wojny stuletniej i ekspansję Osmanów; wyjaśnia rolę Joanny d'Arc, Jana Husa	osmańskiej	stuletniej dla dziejów Europy; w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania imperium osmańskiego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura średniowiecznej Europy	rozdziela budowlę wzniesioną w stylu romańskim i gotyckim; rozpoznaje najważniejsze zabytki kultury średniowiecznej	za pomocą schematów opisuje style romański i gotycki; wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>kultura uniwersalna</i> ; wymienia najważniejsze cechy kultury średniowiecznej; wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów kultury średniowiecznej	opisuje cechy malarstwa i rzeźby średniowiecznej; prawidłowo stosuje pojęcia architektoniczne, typowe dla budowli średniowiecznych (np. portal, nawa, rozeta); opisuje system edukacyjny w średniowieczu	wymienia i opisuje najważniejsze dzieła sztuki epoki średniowiecza; wyjaśnia rolę uniwersytetów dla dziejów średniowiecznej Europy; wyjaśnia rolę miast dla rozwoju kultury średniowiecznej	w szerokim aspekcie ukazuje rolę kultury średniowiecznej dla dziejów Europy; wskazuje współczesne dziedzictwo kultury średniowiecza
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Polska dzielnicowa	prawidłowo lokuje w czasie okres rozbitcia dzielnicowego; rozpoznaje i opisuje plan wsi i miasta lokowanego na prawie niemieckim; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Marchia Brandenburska, Krzyżacy, Tatarzy</i>	wymienia i wskazuje na mapie zewnętrzne zagrożenia dla ziem polskich; lokalizuje w czasie i przestrzeni sprowadzenie Krzyżaków do Polski; lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Legnicą; wymienia skutki najazdu Mongołów na Polskę;	wyjaśnia znaczenie postaci Konrada Mazowieckiego; opisuje proces lokowania wsi i miast; prawidłowo stosuje pojęcia: <i>immunitet, zasadzka, sołtys, wójt, łan, ratusz, wolnizna</i>	wyjaśnia znaczenie zjazdu w Gąsawie dla dziejów Polski; wyjaśnia znaczenie postaci: Leszek Biały, Henryk Brodaty, Henryk Pobożny; wyjaśnia przyczyny ożywienia gospodarczego na ziemiach polskich w XIII w.	w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym i kulturowym wyjaśnia i ocenia skutki rozbitcia dzielnicowego dla dziejów Polski

		wymienia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Odbudowa Królestwa Polskiego Polska za Kazimierza Wielkiego	prawidłowo lokuje w czasie panowanie Kazimierza Wielkiego ; rozpoznaje mapę Polski z czasów Kazimierza Wielkiego; wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego; prawidłowo lokuje w czasie panowanie Kazimierza Wielkiego rozpoznaje mapę Polski z czasów Kazimierza Wielkiego, wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski w czasach panowania Kazimierza Wielkiego lokalizuje w czasie powstanie Akademii Krakowskiej	wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski w czasach panowania Kazimierza Wielkiego; wymienia najważniejsze reformy wewnętrzne Kazimierza Wielkiego; lokalizuje w czasie powstanie Akademii Krakowskiej; wymienia najważniejsze reformy wewnętrzne Kazimierza Wielkiego wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego	za pomocą mapy opisuje politykę zagraniczną i wewnętrzną Kazimierza Wielkiego; wyjaśnia przyczyny rozwoju gospodarczego Polski w czasach Kazimierza Wielkiego; za pomocą mapy opisuje politykę zagraniczną i wewnętrzną Kazimierza Wielkiego w porządku chronologicznym opisuje politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego omawia znaczenie założenia przez Kazimierza Wielkiego Akademii Krakowskiej	w porządku chronologicznym opisuje politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego; wyjaśnia zmiany ustrojowe w państwie Kazimierza Wielkiego; wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski: wyjaśnia przyczyny rozwoju gospodarczego Polski w czasach Kazimierza Wielkiego wyjaśnia zmiany ustrojowe w państwie Kazimierza Wielkiego wyjaśnia sposób zabezpieczenia sukcesji tronu polskiego przez Kazimierza Wielkiego	w szerokim aspekcie wyjaśnia i ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego; zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy; wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski w szerokim aspekcie wyjaśnia i ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Od Andegawenów do Jagiellonów	prawidłowo lokuje w czasie unię w Krewie; rozpoznaje mapę monarchii Jagiellonów; prawidłowo stosuje pojęcie <i>unia personalna</i> ; wymienia założenia przywileju koszyckiego;	wymienia przyczyny i skutki przywileju w Koszycach; lokalizuje w czasie przywilej w Koszycach, unię w Krewie; wymienia przyczyny i skutki unii krewskiej;	wyjaśnia przyczyny przejścia władzy w Polsce przez Andegawenów ; wyjaśnia polityczne i gospodarczo-społeczne skutki przywileju koszyckiego;	opisuje w porządku chronologicznym dzieje unii polsko-litewskiej; porównuje założenia unii krewskiej i horodelskiej; ocenia znaczenie unii krewskiej dla dziejów Polski ;wyjaśnia problem	w szerokim zakresie wyjaśnia skutki przywileju w Koszycach dla procesu kształtowania się demokracji szlacheckiej; zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy

	wymienia założenia unii w Krewie	prawidłowo stosuje pojęcie <i>przywilej generalny</i>	lokuje w czasie unię w Horodle; wymienia przyczyny i skutki unii horodelskiej	następstwa tronu po Jagielle; wyjaśnia pojęcie <i>przywilej jedleński</i>	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Wielka wojna z zakonem krzyżackim	prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni bitwę grunwaldzką; wymienia skutki bitwy grunwaldzkiej	wskazuje na mapie Żmudź; wymienia przyczyny wojny z zakonem; lokuje w czasie i wymienia skutki I pokoju toruńskiego; za pomocą schematu opisuje przebieg bitwy grunwaldzkiej	za pomocą mapy opisuje przebieg wielkiej wojny z Zakonem; wyjaśnia rolę postaci Władysława Jagiełły, Ulricha von Jungingena	pisuje w porządku chronologicznym przebieg konfliktów z Krzyżakami za panowania Władysława Jagiełły; wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski; wyjaśnia znaczenie postaci Pawła Włodkowica	zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kazimierz Jagiellończyk i wojna trzynastoletnia	prawidłowo lokuje w czasie wojnę trzynastoletnią; wskazuje zmiany terytorialne będące skutkiem wojny 13-letniej	lokuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Warną; wymienia przyczyny wojny 13-letniej; wymienia skutki II pokoju toruńskiego; lokuje w czasie i wymienia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego	wyjaśnia przyczyny i skutki bitwy pod Warną wyjaśnia pojęcia: <i>Związek Pruski, akt inkorporacji</i> ; za pomocą mapy opisuje przebieg wojny 13-letniej ; wyjaśnia znaczenie postaci Kazimierza Jagiellończyka; prawidłowo stosuje pojęcie <i>polityka dynastyczna</i>	wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski; wyjaśnia przyczyny sukcesu Polski w wojnie 13-letniej; za pomocą mapy i drzewa genealogicznego przedstawia politykę dynastyczną Kazimierza Jagiellończyka	w szerokim aspekcie międzynarodowym wyjaśnia i ocenia wyprawę warneńską; w szerokim zakresie wyjaśnia skutki przywileju cerekwicko-nieszawskiego dla procesu kształtowania się demokracji szlacheckiej

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra: Uczeń:	Ocena celująca: Uczeń:
Kultura Polski średniowiecznej	rozpoznaje style architektoniczne średniowiecza; rozpoznaje najważniejsze zabytki kultury średniowiecznej w Polsce	za pomocą schematów opisuje style romański i gotycki; wymienia najważniejsze cechy kultury średniowiecznej w Polsce; wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów kultury średniowiecznej w Polsce	opisuje cechy malarstwa i rzeźby średniowiecznej w Polsce; opisuje system szkolnictwa w Polsce; wyjaśnia znaczenie postaci Wita Stwosza, Galla Anonima, Mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem, Jana Długosza	wymienia i opisuje najważniejsze dzieła sztuki epoki średniowiecza w Polsce; opisuje dzieje Akademii Krakowskiej i wyjaśnia jej znaczenie	w szerokim aspekcie ukazuje rolę kultury średniowiecznej dla dziejów Polski; wskazuje współczesne dziedzictwo kultury średniowiecza w Polsce